

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
MARIAN BANAŚ

KPS.410.1.4.2024

Warszawa, 2024-05-21

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, po zapoznaniu się z zastrzeżeniami do wystąpienia pokontrolnego zgłoszonymi w dniu 13 maja 2024 r., przez Aleksandrę Gajewską Sekretarza Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, dotyczącymi kontroli nr P/24/001 pt. *Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w częściach: 31 – Praca, 44 – Zabezpieczenie społeczne i 63 – Rodzina oraz wykonanie planów finansowych Funduszu Pracy i Funduszu Solidarnościowego* przeprowadzonej w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,

postanawiam

odmówić przyjęcia zgłoszonych zastrzeżeń jako wniesionych przez osobę nieuprawnioną.

Uzasadnienie

W wyniku kontroli nr P/24/001 pt. *Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w częściach: 31 – Praca, 44 – Zabezpieczenie społeczne i 63 – Rodzina oraz wykonanie planów finansowych Funduszu Pracy i Funduszu Solidarnościowego* przeprowadzonej w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (dalej: Ministerstwo), Najwyższa Izba Kontroli skierowała do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (dalej: Minister), wystąpienie pokontrolne (nr KPS.410.1.4.2024) z dnia 22 kwietnia 2024 r. Zastrzeżenia do tego wystąpienia pokontrolnego, zostały zgłoszone w dniu 13 maja 2024 r. (BKA-II.081.15.2024), przez Panią Aleksandrę Gajewską Sekretarza Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o NIK, prawo zgłoszenia zastrzeżeń przysługuje wyłącznie kierownikowi jednostki kontrolowanej. Przepis art. 2a pkt 3 ustawy o NIK wylicza enumeratywnie, że przez kierownika jednostki kontrolowanej należy rozumieć osobę, która zgodnie z przepisami określającymi ustrój jednostki jest odpowiedzialna za działalność tej jednostki i jest uprawniona do jej reprezentowania, a także m.in.:

- a) osobę pełniącą obowiązki kierownika jednostki kontrolowanej lub upoważnionego zastępcę,
- b) upoważnionego sekretarza lub podsekretarza stanu, zastępcę kierownika urzędu centralnego albo dyrektora generalnego - w zakresie przydzielonych im zadań objętych zakresem kontroli, jeżeli jednostką kontrolowaną jest naczelny lub centralny organ administracji rządowej.

Zgodnie z tym przepisem, do uznania danej osoby za kierownika jednostki kontrolowanej potrzebne są dwa elementy: prawo do reprezentowania jednostki oraz odpowiedzialność za działalność tej jednostki. Ustawodawca uznaje też za kierownika inne osoby, wychodząc z założenia, że niekiedy z różnych przyczyn kierownik jednostki

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

kontrolowanej nie będzie mógł złożyć zastrzeżeń. Takimi innymi osobami są m.in.: osoba pełniąca obowiązki kierownika lub upoważniony zastępca kierownika jednostki kontrolowanej oraz upoważniony sekretarz lub podsekretarz stanu, zastępca kierownika urzędu centralnego albo dyrektor generalny, w zakresie przydzielonych im zadań objętych zakresem kontroli, jeśli jednostką kontrolowaną jest naczelny lub centralny organ administracji rządowej. Z przepisu art. 2a pkt 3 lit. a) i b) ustawy o NIK wynika zatem, że nie wszystkie osoby upoważnione przez kierownika jednostki kontrolowanej są uprawnione do składania zastrzeżeń. Przepis ten zastrzega bowiem, że upoważnienie może być udzielone tylko wskazanym w nim osobom, tj. zastępcy kierownika jednostki kontrolowanej, a w przypadku naczelnych lub centralnych organów administracji rządowej - sekretarzowi lub podsekretarzowi stanu, zastępcy kierownika urzędu centralnego albo dyrektorowi generalnemu, w zakresie przydzielonych im zadań objętych zakresem kontroli. Zatem uprawnienie do zgłoszenia umotywowanych zastrzeżeń w procedurze kontrolnej NIK powinno przysługiwać osobie, której działalność (zadania i kompetencje jej przypisane) były przedmiotem kontroli. To właśnie ta osoba, powinna mieć możliwość odniesienia się do sformułowanych pod jej adresem ocen, uwag i wniosków.

W ramach przedmiotowej kontroli badano wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w częściach: 31 – Praca, 44 – Zabezpieczenie społeczne i 63 – Rodzina oraz wykonanie planów finansowych Funduszu Pracy i Funduszu Solidarnościowego przez Ministerstwo.

Zgodnie z § 1 ust. 1 Zarządzenia nr 18 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2024 r. w sprawie zakresów czynności członków kierownictwa Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej², Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej kieruje działalnością Ministerstwa (...). W czasie nieobecności Ministra zastępuje go Sekretarz Stanu Aleksandra Gajewska (...) (§ 4 ust. 1 zarządzenia kompetencyjnego). Ponadto zgodnie z § 1 ust. 6 zarządzenia kompetencyjnego Minister może upoważnić sekretarza stanu, podsekretarza stanu, Dyrektora Generalnego, dyrektora komórki organizacyjnej lub innego pracownika Ministerstwa do wykonywania w jego imieniu określonych czynności, a upoważnienia udziela się na piśmie. Do podpisu Ministra zastrzeżono pisma kierowane m.in. do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli (§ 1 ust. 5 pkt 1 zarządzenia kompetencyjnego).

Do zakresu działania Sekretarza Stanu Pani Aleksandry Gajewskiej należy według § 5 zarządzenia kompetencyjnego, w szczególności inicjowanie, koordynowanie i nadzorowanie wykonywania zadań przez:

- a) Departament Integracji Społecznej;
- b) Departament Polityki Demograficznej;
- c) Departament Polityki Rodzinnej.

W przedmiotowym przypadku, Minister udzieliła w dniu 6 lutego 2024 r. upoważnienia Pani Aleksandrze Gajewskiej Sekretarzowi Stanu w Ministerstwie, do podpisywania odpowiedzi udzielanych Najwyższej Izbie Kontroli w ramach czynności kontrolnych prowadzonych w Ministerstwie. Upoważnienie to nie obejmuje wykonywania czynności z upoważnienia Ministra w zakresie zastępowania go w toku postępowania kontrolnego lub możliwości składania umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego NIK. Minister nie upoważniła Sekretarza Stanu Pani Aleksandry Gajewskiej do wykonywania obowiązków kierownika jednostki, a jedynie udzieliła upoważnienia do czynności podpisywania odpowiedzi udzielanych NIK w ramach kontroli przeprowadzanej w Ministerstwie. Ustawodawca określił, jakie osoby mogą uczestniczyć w postępowaniu kontrolnym, w tym podpisywać zastrzeżenia zamiast kierownika jednostki. Pani Aleksandra Gajewska nie spełnia kryteriów określonych w art. 2a pkt 3 ustawy o NIK, nie jest bowiem upoważnionym sekretarzem lub podsekretarzem stanu, zastępcą kierownika urzędu centralnego albo dyrektorem generalnym, zgłaszającym umotywowane zastrzeżenia w zakresie przydzielonych mu zadań objętych zakresem kontroli.

W związku z powyższym, w świetle art. 54 ust. 1 oraz art. 2a pkt 3 ustawy o NIK, nie można uznać zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego podpisanych przez Panią Aleksandrę Gajewską Sekretarza Stanu w Ministerstwie za wniesione przez osobę uprawnioną.

W myśl art. 54 ust. 3 ustawy o NIK, Prezes Najwyższej Kontroli odmawia przyjęcia zastrzeżeń, jeżeli zostały one zgłoszone przez osobę nieuprawnioną. W związku z tym, postanowiono jak wyżej.

² Dz. Urz. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej poz. 18, dalej: zarządzenie kompetencyjne.

Pouczenie:

Na niniejsze postanowienie przysługuje zażalenie do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Zażalenie wnosi się w terminie 7 dni od dnia otrzymania postanowienia – art. 64a ust. 1 ustawy o NIK.

Otrzymują:

1. Pani Agnieszka Dziemianowicz-Bąk – Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
2. a/a
3. a/a

Prezes NIK

Marian Banaś
/podpisano elektronicznie/